

Statens Planteavlsforsøg

1329. MEDDELELSE

79. ÅRGANG 3. MARTS 1977

Udgivet af
Statens
Planteavlsudvalg

Statens Forsøgsstation, Blangstedgaard, 5000 Odense

Sortsvurdering af sødkirsebær

J. Vittrup Christensen

Indledning

På Blangstedgaard udføres kontinuerligt sortsafprøvninger af sødkirsebær. I den første udvælgelse lægges navnlig vægt på kvalitative egenskaber som frugtstørrelse, revnetilbøjelighed, fasthed og sorterens modningstid. Desuden vurderes træernes frugtbarhed. De mest lovende sorter opformeres yderligere og indgår i ordinære udbytteforsøg og plantes hos interesserede avlere. Samtidig påbegyndes virustestning.

Efter sæsonen 1976 har yderligere 50 sorter gennemgået den første del af proceduren. Resultaterne af de mest lovende sorter i denne serie er sammendraget i sammenligning med de sorter, der blev fremhævet i tidligere meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg. (Meddelelse nr. 824 og 1129).

Forsøgets udførelse

Kvalitetsbestemmelser af frugten udføres i 3 bærear. I hovedtabellerne er gennemsnittet af de vigtigste resultater opført i sortsrækkefølge efter modningstid.

Høstdato. Frugterne blev høstet ad 3 gange omkring optimal modningstid, og den gennemsnitlige dato er opført i tabellen. Modningsdatoen er stærkt påvirket af temperaturen og varierer derfor en del fra år til år, men sortsrækkefølgen er meget konstant.

Frugters farve. Der er ikke givet nogen nuan-

ceret bedømmelse af frugtens farve. Sorterne er alene adskilt i to hovedgrupper:

1. mørke sorter, der ved fuld modenhed er mørkerøde og har farvet saft,
2. Lyse sorter, der er gule med en mere eller mindre udbredt kind og har ufarvet saft.

Revneindeks er et udtryk for frugtens revnetilbøjelighed under regn. Et revneindeks på 100 angiver, at alle frugter revnede efter 2 timers nedlægning i destilleret vand, og indekset er 0, hvis ingen var revnede efter 6 timers forløb.

Frugtstørrelse er i tabellen angivet som g pr. frugt.

Fastheden. Ved hver prøveudtagning er givet en karakter fra 1-10, hvor 1 er meget blød og 10 er meget fast. Fastheden er af betydning, idet faste frugter foretrækkes i salgsleddet.

Frugtbarhed. Disse foreløbige undersøgelser har som formål at bestemme sortens kvalitative egenskaber. Alligevel er træernes frugtbarhed skønmæssigt vurderet. I tabellen er kun ved + og ÷ angivet, hvilke sorter der har været særligt frugtbare eller ufrugtbare i de tre bærear.

Sortsbeskrivelse

I det følgende gives en kort vurdering af sorterens dyrkningsværdi opført i rækkefølge efter modenhed. I de tilfælde, sortens befrugtningssgruppe er kendt, er den angivet. En sort kan kun befrugtes

af en sort i en anden befrugtningsgruppe. Alle sorter kan befrugtes af »Merton Glory« og »Vista« (gruppe o).

Mørke sorter

»Ranna Ljaskovska«. En bulgarsk sort, der ikke tidligere har været kendt i de vestlige lande. Det er en meget tidlig sort, der er storfrugtet for dens sæson og har en ret lav revnetilbøjelighed.

»Moreau«. I Tyskland benævnes sorten i reglen »Souvenir des Charmes«. En tidligt modnende sort med usædvanligt store frugter så tidligt i sæsonen. Men da frugterne er meget tilbøjelig til at revne, og træets frugtbarhed tillige er under middel, kan den ikke få den store erhvervsmæssige interesse her i landet. Befrugtningsgruppe 7.

»Frühe Meckenheimer« er meget udbredt i Tyskland. De endnu unge træer har været meget frugtbare, og frugterne er af god kvalitet for dens sæson. Bør muligvis erstatte »Early Rivers« som tidlig sort, da frugterne er fastere.

»Early Rivers« har et lavt revneindeks, og træerne er meget frugtbare. Den har hidtil været regnet som den bedste af de tidlige sorter, men resultaterne tyder på, at »Frühe Meckenheimer« overgår den i dyrkningsværdi. Befrugtningsgruppe 1.

»Spitze Braune« er også en udbredt sort i Tyskland. Dens fortrin i denne sæson er navnlig frugternes gode størrelse og fasthed. Men træernes frugtbarhed har ikke været over middel.

»Teichners Schwarze Herzkirche«. Endnu en gammel tysk sort med ret stor udbredelse. Den udmærker sig navnlig ved en meget stor frugtbarhed, mens frugterne er lidt mindre end ønskeligt.

»Valeska«. Frugterne er middelstore og har en ret lav revnetilbøjelighed, og træerne har været meget frugtbare. Da den modner i en sæson med få virkelig gode mørke sorter, kan den have interesse.

»Vista« er meget storfrugtet og fast. Men en meget stor revnetilbøjelighed reducerer dens dyrkningsværdi. Befrugtningsgruppe 0.

»Annabella« har en række middelgode egenskaber, men da den modner i en sæson med få gode sorter, og den har en god frugtstørrelse, er den ikke helt uden interesse. Befrugtes af: »Büttners«, »Merton Marvel«, »Napoleon« og »Schneiders«.

»Balsgård 20406« modner omtrent samtidig med »Knuthenborg«. Selv om den har mange gode egenskaber hindrer dens modningstid samtidig med »Knuthenborg« formodentlig en større udbredelse.

»Knuthenborg« er en middel-sen sort med meget gode dyrkningsegenskaber. Frugterne er store, ret faste og har en meget ringe revnetilbøjelighed. Den anses for at være en sort af højeste dyrkningsværdi.

»Ulster« har endnu kun vist gode egenskaber, og træet er frugtbart. Selv om den modner kun et par dage senere end »Knuthenborg« berettiger dens gode egenskaber, at den får en plads i sortimentet. Befrugtningsgruppe 13.

»Sam« er allerede meget udbredt her i landet. De store, faste bær, der er af allerfineste kvalitet, har i forbindelse med det sene modningstidspunkt medført, at den også er en foretrukket exportsort. Dens største svaghed synes at være et ofte forekommende stort junifald.

»Schmidt«. Selv om det er en gammel sort, har den kun været lidt prøvet her i landet. Den udmærker sig navnlig ved en meget stor revne-resistens. Frugterne er faste, men mindre end ønskeligt for dens sæson. Selv om der er nogen usikkerhed om frugtens spisekvalitet har den fortsat interesse. Befrugtningsgruppe 8.

»Van« er den nyere sort, der globalt har fået størst udbredelse. Det skyldes navnlig de meget store, faste frugter og træets tidlige og store frugtbarhed. Trods en ret stor revnetilbøjelighed må den fortsat regnes for en hovedsort. Befrugtningsgruppe 2 og befrugtes af »Sam«.

»Oksehjerte« synes i de fleste tilfælde at være identisk med »Schneiders Späte«. Se denne.

»Starking Hardy Giant«. De faste frugter er af høj handelsværdi, og træerne er meget frugtbare. Stærke angreb af en ikke sikkert bestemt bladpletsygdom har hidtil hindret dens udbredelse.

Tabel 1. Mørke sorter.

Sort	Høst dato	Revne-index	g pr. frugt	Fasthed	Udbytte
Ranna Ljaskovska	28/6	43	4,9	5	+
Moreau	30/6	87	7,2	8	÷
Frühe Meckenheimer	2/7	48	5,6	5	+
Early Rivers	5/7	30	5,1	3	+
Spitze Braune	6/7	48	6,5	6	
Teichners Schwarze Herzkirsche	8/7	65	5,3	6	+
Valeska	13/7	49	5,6	7	+
Vista	14/7	86	7,1	9	
Annabella	16/7	62	6,7	7	
Balsgård 20406	19/7	43	6,5	8	
Knuthenborg	20/7	28	7,3	7	
Ulster	22/7	40	6,8	9	+
Sam	25/7	39	7,7	7	
Schmidt	26/7	27	6,1	8	
Van	27/7	71	7,7	10	+
Oksehjerte	28/7	69	9,7	7	+
Starking Hardy Giant	28/7	58	7,0	8	+
Schneiders Späte	29/7	72	9,2	8	
Bianca	31/7	37	5,5	9	
Merton Marvel	1/8	39	6,7	8	
Vic	3/8	53	7,1	8	

»Schneiders Späte Knorpelkirsche«. Sortens største fortrin er de meget store frugter af høj handelsværdi, der modner meget sent i sæsonen. Trods en meget stor revnetilbøjelighed findes den egnet til plantning i mindre omfang. Befrugtningsgruppe 3.

»Bianca«. Frugterne er meget faste og har en ringe revnetilbøjelighed, men er mindre end ønskeligt i denne del af sæsonen. Befrugtes af: »Büttners«, »Merton Marvel«, »Napoleon« og »Schneiders«.

»Merton Marvel«. Den ringe revnetilbøjelighed og det meget sene modningstidspunkt giver grundlag for fortsat interesse for sorten. Befrugtningsgruppe 3.

»Vic« er den seneste af de mørke sorter med høje dyrkningsegenskaber og findes meget dyrkningsværdig. Befrugtningsgruppe 13.

Lyse sorter

(gule med rød kind og ufarvet saft)

»Kunze«. Ved fuld modenhed dækkes den næsten helt af en lyserød dækfarve. Den er den tidligste af de prøvede sorter af rimelig god kvalitet. Befrugtningsgruppe 1.

»Vega«. Frugterne er af meget fin kvalitet, og træerne er frugtbare. Selv om den har højere revneindex end »Corum« fortjener den fortsat afprøvning.

»Sue« udmærker sig navnlig ved en meget stor revneresistens og stor frugtbarhed. Dens svagheit er frugternes ringe størrelse. Befrugtningsgruppe 4.

»Merton Glory«. På grund af de meget store frugter af høj handelsværdi har den allerede vundet stor udbredelse her i landet. Et ofte svigtende udbygge i plantagerne motiverer, at den muligvis i nogen grad erstattes med »Corum«, der modner samtidig. Befrugtningsgruppe 0.

»Corum«. Blandt 5 lyse sorter med meget fine dyrkningsegenskaber i samme modningssæson forekommer »Corum« mest dyrkningsværdig, da træerne er meget frugtbare og frugterne af god kvalitet. Befrugtes af: »Sam«, »Sue«, »Van«, »Victor«.

»Bada«, der også modner i samme sæson som »Corum«, udmærker sig navnlig ved en høj revneresistens og store frugter. Befrugtes af: »Büttners«, »Merton marvel«, »Napoleon« og »Schneiders«.

Tabel 2. Lyse sorter.

Sort	Høst dato	Revne-index	g pr. frugt	Fasthed	Udbytte
Kunze	2/7	44	5,2	9	
Vega	10/7	64	7,9	8	+
Sue	12/7	22	5,6	8	+
Merton Glory	13/7	51	8,4	4	
Corum	14/7	42	6,6	9	+
Bada	15/7	25	7,3	9	
Victor	21/7	63	7,0	7	+
Büttners Rote Knorpelkirsche	25/7	52	7,0	8	+
Macmar	29/7	63	7,5	10	
Merton Late	1/8	12	4,8	9	+

»Victor« udmærker sig navnlig ved en stor frugtbarhed, men overgås måske i kvalitative egenskaber af »Büttners«, der modner nogle få dage senere. Befrugtningsgruppe 4.

»Büttners Rote Knorpelkirsche« er meget frugtbar, og frugten har høje kvalitative egenskaber. Der kendes ingen bedre, lyse sorter i dens sæson. Befrugtningsgruppe 3 eller 8?

»Merton Late«. Sortens største fortrin er træernes meget tidlige og store frugtbarhed, det meget sene modningstidspunkt og frugtens store revneresistens. De meget små frugter begrænser dog dens dyrkningsværdi til frisk forbrug. Befrugtningsgruppe 9.

Konklusion

De sorter, der er beskrevet her, er udvalgt iblandt ialt ca. 125 sorter, der er prøvet på Blangstedgaard siden 1968. Resultaterne af den senest afprøvede serie viser, at der i vore nabolande har været udbredte sorter, der også har høj dyrkningsværdi her i landet, men hidtil har været mere eller mindre upåagtede.

Navnlig i den første halvdel af sæsonen har den seneste forsøgsserie medført forbedringer i sortimentet både af mørke og lyse sorter. Men en fortsat afprøvning er nødvendig for en endelig klarlægning af deres dyrkningsværdi, navnlig med hensyn til sundhed og sikkerhed i bæringen.

En beskrivelse af alle senest prøvede sorter vil i løbet af 1977 fremkomme i Tidsskrift for Planteavl.

Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1977 50,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 7.000 eksemplarer.